

sygn. akt VII U 4755/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

29 lipca 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 29 lipca 2021 r. na posiedzeniu niejawnym

odwołania E. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W.

z 27 września 2019 r., znak (...)

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje E. Ż. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 2.05.2019 r. do 2.05.2021 r.;

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. na rzecz E. Ż. 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt VII U 4755/19

UZASADNIENIE

E. Ż. 19 listopada 2019 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z 27 września 2019 r., znak (...) i wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie jej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 2 maja 2019 r. na stałe. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że od 11 roku życia choruje na padaczkę, a od 1994 r. była uznawana za osobę częściowo niezdolną do pracy i otrzymywała rentę. Odwołująca podkreśliła, że nie zgadza się z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS, na którym oparto zaskarżoną decyzję, ponieważ ze względu na padaczkę lekooporną jest częściowo niezdolna do pracy. Jej stan zdrowia nie poprawił się od czasu badania przez biegłych lekarzy specjalistów neurologów w trakcie postępowania przed sądem w sprawie o sygn. akt VII U 659/17, zakończonego wyrokiem korzystnym dla odwołującej, bowiem przyznano jej rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 maja 2017 r. do 1 maja 2019 r. Nadmienila, że kluczowym dla jej schorzenia są badania EEG, z których wynika nieprawidłowy zapis i brak poprawy, co potwierdza, że jej stan zdrowia nie poprawia się, jest niestabilny i nie widać szans na poprawę. Wskazała również, że ma napady padaczkowe 2-3 razy w miesiącu rano, wykonuje lekką pracę, odbiera telefony na (...), a pracodawca wie o jej chorobie (odwołanie, k. 3-6 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że ubezpieczona została w toku postępowania skierowana na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z 23 września 2019 r. uznała, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy. W oparciu o powyższe orzeczenie i wskazane przepisy organ rentowy zaskarżoną decyzją z 27 września 2019 r. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (odpowiedź na odwołanie, k. 17 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca E. Ż., urodzona (...), z wykształcenia jest technikiem ekonomistą. Od 11 roku życia jest leczona z powodu padaczki. Od 1 lipca 1995 r. do chwili obecnej zatrudniona jest w (...) S.A. w Oddziale w Z. na stanowisku telefonistki. Na podstawie decyzji z 1 sierpnia 1994 r., znak: I (...) uzyskała prawo do renty inwalidzkiej (trzeciej grupy inwalidów). Ubezpieczona do 30 kwietnia 2017 r. nieprzerwanie pobierała rentę, początkowo inwalidzką, a po zmianie przepisów rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Decyzją z 15 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 15 marca 2018 r. przeliczył od 1 maja 2017 r., tj. od daty określonej w wyroku sądu rentę z tytułu niezdolności do pracy. Świadczenie zostało przyznane do 1 maja 2019 r. (zaświadczenie o zatrudnieniu z 20 stycznia 2019 r., decyzja z 1 sierpnia 1994 r., znak: (...), decyzja z 13 maja 2014 r., znak:(...), decyzja z 15 września 2020 r. – nieponumerowane karty a.r. dołączonych do sprawy VII U 659/17).

13 maja 2019 r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W toku postępowania wyjaśniającego, odwołująca została skierowana na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem wydanym 12 sierpnia 2019 r. roku uznał badaną za zdolną do pracy (wniosek z 13 maja 2019 r., k. 1-3 a.r., orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z 12 sierpnia 2019 r., k. 4 a.r.). Następnie sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która 23 września 2019 r. wydała orzeczenie, na mocy którego również uznała, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z 23 września 2019 r., k. 5 a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie, decyzją z 27 września 2019 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu ww. decyzji organ rentowy wskazał, że z uwagi na fakt, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z 23 września 2019 r. stwierdziła, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy, nie przysługuje jej prawo do wnioskowanego świadczenia. Rozstrzygnięcie ww. decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych oparł na przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (decyzja z 27 września 2019 r., k. 11 a.r.).

Od niekorzystnej decyzji organu rentowego, E. Ż. odwołanie do tut. sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie, k. 3-6 a.s.).

W toku postępowania sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza specjalisty neurologa celem ustalenia, czy odwołująca się jest osobą zdolną, czy też całkowicie lub częściowo niezdolną do pracy zarobkowej po 2 maja 2019 r., czy jest to niezdolność trwała, czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres, oraz do wskazania na czym polegała zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej, jeżeli taka nastąpiła (postanowienie z 15 maja 2020 r., k. 49 a.s.).

W opinii z 25 lipca 2020 r. biegła sądowa z zakresu neurologii dr med. B. A. wskazała, że odwołująca cierpi na padaczkę lekooporną pod postacią napadów nieświadomości i wtórnie uogólnionych napadów toniczno – klonicznych, cukrzycę insulino zależną, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia lękowe. Biegła neurolog wskazała, że padaczka lekooporna stwierdzona u opiniowanej wymaga systematycznego leczenia, ograniczeń w trybie życia i pracy, typowych dla osób z tą chorobą. Schorzenia stwierdzone u odwołującej, zdaniem biegłej neurolog, powodują naruszenie sprawności organizmu sprowadzając obniżenie zdolności do wykonywania pracy, zgodnie z jej kwalifikacjami w porównaniu do zdolności jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną. Ponadto biegła nie stwierdziła istotnej poprawy stanu zdrowia w zakresie padaczki lekoopornej 2 maja 2019 r.. Biegła zaznaczyła, że odwołująca wymaga nadal systematycznej terapii farmakologicznej i zaleceń trybu życia, jak dla osób z padaczką. Zdaniem biegłej, stwierdzone u odwołującej schorzenia sprowadzają nadal częściową okresową niezdolność do pracy po 2 maja 2019 r. na okres dwóch lat, tj. do 2 maja 2021 r. Biegła pokreśliła, że po tym czasie odwołująca powinna być ponownie oceniona ze względu na możliwość poprawy jej stanu neurologicznego, np. po zmianie lub modyfikacji leczenia (opinia biegłego specjalisty neurologa, k. 65-67 a.s.).

Stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych, dokumentację znajdującą się w aktach rentowych ubezpieczonej oraz w oparciu o owód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu

neurologii. Autentyczność zgromadzonych dokumentów i ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń, w związku z tym sąd uznał dokumenty za pełnowartościowy i bezsporny materiał dowodowy.

Sąd zważył, że dla rozstrzygnięcia sprawy zasadnicze znaczenie miała opinia sporządzona przez biegłą sądową, albowiem opinia ta pozwala na dokładne ustalenie charakteru i zakresu dysfunkcji jakie występują w organizmie odwołującej. Zdaniem sądu, opinia biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu neurologii wydana została w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującej, a biegła sporządzająca opinię jest specjalistą w swojej dziedzinie, posiadającą bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Sąd stwierdził w oparciu o tę opinię, że główną dysfunkcją występującą w stanie zdrowia ubezpieczonej jest schorzenie neurologiczne w postaci lekoopornej padaczki. Tym samym ustalenia poczynione w oparciu o opinię biegłej neurolog stanowiły podstawę rozstrzygnięcia sprawy.

Wprawdzie organ rentowy w piśmie procesowym z 28 sierpnia 2020 r. (k. 77-78 a.s.) zgłosił zastrzeżenia do opinii biegłego neurologa B. A. oraz wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego neurologa, jednak sąd pominął wniosek mając na uwadze, że opinia powołanej w sprawie biegłej neurolog dokładnie i wyczerpująco diagnozuje stan zdrowia wnioskodawczynie, przez co uznano, że wniosek organu rentowego zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania. Orzecznictwo sądowe wypowiada się jednoznacznie co do kwestii, że nie można przyjąć, iż sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 1974 r., sygn. akt II CR 817/73, LEX nr 7404; wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 1974 r., sygn. akt II CR 5/74, LEX nr 7407; wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2001 r., sygn. akt II UKN 604/00, PPIPS 2003, nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna zatem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczasowej złożonej opinii (wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 1974 r., sygn. akt I CR 562/74, LEX nr 7607; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 1999 r., sygn. akt I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 22, poz. 807; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2001 r., sygn. akt II CKN 639/99, LEX nr 53135). Przy czym, potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla strony tezy (wyrok Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2001 r., sygn. akt II UKN 446/00, OSNAPiUS 2003, nr 7, poz. 182).

W ocenie sądu, zgromadzony materiał dowodowy jest wystarczający do wydania orzeczenia na posiedzeniu niejawnym, na podstawie art. 148 ¹§ 1 k.p.c., albowiem sąd uznał - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie E. Ż. było uzasadnione.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 291) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W treści wskazanej powyżej regulacji zostały określone warunki konieczne do powstania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie. Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności

organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (por. wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03). Prawo do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy przysługuje zatem w wypadku wypełnienia wszystkich przesłanek z art. 57 pkt.1 ustawy z 17 grudnia 1998 r.

Art. 12 powołanej wyżej ustawy rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy - całkowitą i częściową. Zgodnie z ust. 3 ww. przepisu częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2000 r., II UKN 134/00 i z 7 września 1979 r., II URN 111/79).

Przechodząc do merytorycznej oceny zasadności złożonego przez ubezpieczoną E. Ż. odwołania wskazać należy, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest nieprawidłowa, gdyż nie odpowiada rzeczywistości stanowi rzeczy. Sąd uwzględnił opinię wydaną przez biegłą z zakresu neurologii, która oceniała stan zdrowia odwołującej na podstawie pełnej dokumentacji medycznej, a także po przeprowadzeniu badania fizykalnego i uznał ją za wyczerpującą, poddającą wszechstronnej analizie stan zdrowia odwołującej w odniesieniu do jej możliwości zawodowych. Wnioski zawarte w przedmiotowej opinii nie nasuwają wątpliwości, co do ich trafności, zatem brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Biegła jest bowiem doświadczonym specjalistą z tej dziedziny medycyny, która odpowiada głównym schorzeniom ubezpieczonej. Opinię wydała po zapoznaniu się ze wszystkimi dokumentami leczenia przedłożonymi przez ubezpieczoną. W ocenie sądu, biegła rzeczowo uzasadniła swoje stanowisko odnośnie zdiagnozowanego u odwołującej schorzenia lekoopornej padaczki i jego wpływu na jej zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że u odwołującej z powodu lekoopornej padaczki, na którą cierpi od 11 roku życia, powoduje naruszenie sprawności organizmu sprowadzając obniżenie zdolności do wykonywania pracy, zgodnie z jej kwalifikacjami w porównaniu do zdolności jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną. Ponadto biegła nie stwierdziła istotnej poprawy stanu zdrowia po 2 maja 2019 r. w zakresie padaczki lekoopornej. Biegła zaznaczyła, że odwołująca wymaga nadal systematycznej terapii farmakologicznej i zaleceń trybu życia jak dla osób z padaczką. W następstwie powyższego biegła oceniła, że stwierdzone u odwołującej schorzenia dają podstawę do stwierdzenia częściowej okresowej niezdolności do pracy po 2 maja 2019 r. na okres dwóch lat, tj. do 2 maja 2021 r. Biegła pokreśliła, że po tym czasie odwołująca powinna być ponownie oceniona ze względu na możliwość poprawy jej stanu neurologicznego, np. po zmianie lub modyfikacji leczenia.

W sprawie istotne było, że ubezpieczona E. Ż. począwszy od 1994 r. pobierała rentę z tytułu całkowitej, a następnie częściowej niezdolności do pracy przyznaną na okres do 1 maja 2019 r. i organ rentowy oraz jego organy orzecznicze w wydanych orzeczeniach lekarskich, nie wskazały czy i w jaki sposób stan zdrowia ubezpieczonej zmienił się, w tym czy nastąpiła poprawa, która uzasadniałaby odmowę przyznania prawa do świadczenia. Z kolei biegła z zakresu neurologii akcentowała, że nie doszło do poprawy stanu zdrowia ubezpieczonej. Biegła nie miała przy tym żadnych wątpliwości co do tego, że aktualnie istniejące u ubezpieczonej schorzenie, czyni ją nadal osobą częściowo niezdolną do pracy.

W tym kontekście, zastrzeżenia organu rentowego, wyrażone w opinii lekarskiej (k. 78), a dotyczące zredukowania politerapii na skutek odstawienia leku T. oraz braku znacznego nasilenia napadów i nie korzystania przez odwołującą się ze zwolnień lekarskich oraz wykonywanie pracy w miejscu spełniającym kryterium profilaktyki, nie obalają jednak zasadności twierdzeń biegłej sądowej. Bezsparnie bowiem, odwołująca się wykonuje czynności poniżej kwalifikacji, pracując jako telefonistka mimo wykształcenia technika ekonomisty. Oczywistym jest, że właśnie taki charakter pracy, chroni odwołującą się przed nasileniem napadów i przez to nie musi ona korzystać ze zwolnień lekarskich i leczenia szpitalnego. W tych warunkach, rezygnacja z leczenia skojarzonego różnymi lekami (politerapii) nie oznacza jednak

istotnej poprawy stanu zdrowia, a jedynie – jego ustabilizowanie, jakkolwiek zapewniane dzięki stosowaniu mniejszej liczby różnych leków.

Sąd miał również na uwadze, że opinia biegłego jest specyficznym dowodem, którego ocena przebiega według odmiennych kryteriów, właściwych tylko dla opinii biegłych. Dowód tego rodzaju podlega oczywiście ocenie sądu, ale tylko pod względem fachowości osoby, która ją sporządziła, dokładności przeprowadzonych badań, rzetelności, jak też sposobu motywowania i stopnia stanowczości wyrażonych w opinii wniosków. Sąd nie może natomiast czynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 18 września 2014 r., I UK 22/14; z 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14; także wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 września 2017 r. III AUa 258/17).

Mając powyższe na uwadze, sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z 27 września 2019 r., znak (...) w ten sposób, że przyznał odwołującej E. Ż. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 2 maja 2019 r. do 2 maja 2021 r. o czym orzekł w pkt 1 wyroku. W pozostałym zaś zakresie, dotyczącym przyznania ww. świadczenia na stałe odwołanie zostało oddalone na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. (pkt II wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego, sąd orzekł w pkt III wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz E. Ż. kwotę 180 zł, której wysokość została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800).